

Afgørelser – Reg. nr.: 02353.00

Fredningen vedrører: Harehøje

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   16-03-1962

Fredningsnævnet   20-05-1957

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

16/3-1962

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1962, den 16. marts, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1262/57 vedrørende fredning af et areal af matr. nr. 18 a af Sevel vestre sogn søndre hede, Sevel sogn, på hvilket er beliggende 4 gravhøje.

I den af fredningsnævnet for Ringkøbing amt den 20. maj 1957 afsagte kendelse hedder det:

Ved skrivelse af 2. oktober 1956 har Nationalmuseet anmodet fredningsnævnet for Ringkøbing amtsrådsreds om at foretage en besigtigelse af fire oldtidshøje på matr. nr. 18 a Vestre sogns søndre hede, Sevel sogn, hvoraf nogle af højene skulle være udsat for nærgående grusgravning. I den anledning har nævnet under 15. november 1956 afholdt en åstedsforsretning, hvorved det konstateredes, at der var gravet grus helt ind til de to sydligste høje. Ejeren, gårdejer Peder Jacobsen, Gunderup, hvem det blev pålagt at ophøre med grusgravning til skade for højene, oplyste, at det havde været hans hensigt at fortsætte gravningen efter grus og sten i arealet mellem de fire pågældende høje, og at han ønskede sig tilkendt erstatning, såfremt det nævnte areal

blev undergivet naturfredning. På nævnets foranledning blev en passende del af det areal, hvor højene er beliggende, afmærket i marken af landinspektør Kjær, Holstebro, som påtog sig, med henblik på udbetaling af eventuel erstatning, at udregne, hvor meget grus, der kunne være udgravet i det pågældende areal, under hensyn til, at gravningen skulle være foretaget under behørig hensyntagen til højenes bevarelse. Arealet henligger i græsmark og vil i tilfælde af fredning fortsat kunne udnyttes i landbrugsmæssig henseende. Landinspektør Kjær har i skrivelse af 16. januar 1957 meddelt, at der i arealet, under forudsætning af, at der kan graves grus i en dybde af 10 meter, kan graves 7160 m³ grus og sten. Da det for nævnet er oplyst, at gruset i arealet i et vist omfang er blandet med ler eller dækket af lerlag, der gør en grusgravning mindre økonomisk, har nævnet anmodet ingeniør A. Ørum, Holstebro, om ved forskellige boringer på stedet at undersøge dette spørgsmål. Ingeniør Ørum har i skrivelse af 12. april 1957 meddelt, at han på fire nærmere angivne punkter på det pågældende af landinspektør Kjær afmærkede areal har foretaget prøveboringer i en dybde af indtil 3,35 meter. Det hedder i skrivelseren: " Jordbunden består af ler med svag sandiblanding, og sandiblandingen tiltager, indtil man ved dybeste undersøgelse finder ler med nogen sandiblanding. Efter ovenstående skønnes, at det kun med store bekostninger vil være muligt at udnytte ovenstående areal til grusgravning."

Det pågældende areal, således som dette er indtegnet på vedhæftede, af fredningsnævnet den 14. april 1957 daterede kort, skønnes fredningsværdigt og vil i medfør af naturfred-

ningslovens § 1 være at undergive naturfredning. Arealet, der fortsat må være genstand for sædvanlig landbrugsmæssig udnyttelse til græsning og dyrkning, må ingensinde bebygges, ligesom der ikke må opsættes skure, boder, master eller andre skæmmende indretninger. Der må på arealet ikke graves grus eller lignende. Højene, i en meter fra højfoden, må ikke benyttes til græsning eller iøvrigt anvendes på en sådan måde, at de eller vegetationen herpå udsættes for beskadigelse.

Arealet vil på nævnets foranstaltning blive afmærket i marken med betonpæle.

Nærværende kendelse kan tinglyses med primær prioritet på matr. nr. 18 a Vestre sogns søndre hede, Sevel sogn, uden udgift for ejeren. Offentlighedens adgang til det frede beror på den til enhver tid værende ejers skøn, dog at nævnet skal kunne tilsidesætte dette.

Når henses til, at prisen for en m^3 rent grus i et tilgængeligt leje ligger omkring 1 kr., og til de her eventuelt værende grus- og stenforekomster efter alt foreliggende er vanskeligt tilgængelige, finder nævnet, der skønner, at der tilkommer ejeren erstatning, at den samlede erstatning bør ansættes til 1.500 kr., der forrentes med $4\frac{1}{2}\%$ fra dato, indtil betaling sker, såfremt denne kendelse, der vil være at forelægge overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, opretholdes også for så vidt angår den tilkendte erstatning, og udbetales først, når denne kendelse er endelig. Erstatningen udredes med halvdelen af statskassen og halvdelen af amtsfonden.

Der tillægges Nationalmuseet og fredningsnævnet på-
taleret hver for sig."

Konklusionen er sålydende:

" Det på vedhæftede, af fredningsnævnet den 14. april 1957 daterede kort angivne areal af matr. nr. 18 a Vestre sogns søndre hede, Sevel sogn, tilhørende gårdejer Peder Jacobsen, Gunderup, undergives fredning i ovenfor anførte omfang med påtaleret for fredningsnævnet for Ringkøbing amtsrådsreds og Nationalmuseet, København, hver for sig.

Der tillægges ovennævnte gårdejer Jacobsen i erstatning 1.500 kr., der forrentes med $4\frac{1}{2}$ % fra dato, indtil betaling sker, hvilket først vil finde sted, når nærværende kendelse i overensstemmelse med foranførte er endelig.

Erstatningen udredes med halvdelen af statskassen og halvdelen af amtsfonden."

Kendelsen er af ejeren indanket for overfredningsnævnet med påstand om forhøjelse af erstatningen.

Overfredningsnævnet har den 25. september 1957 besigtiget de 4 gravhøje og herunder konstateret, at grusgravningen ved de to sydlige høje - og navnlig ved den østligste af disse - havde medført beskadigelse af højene.

Under hensyn hertil vedtog overfredningsnævnet at stille sagen i bero, indtil forholdene med de nævnte høje var reableret på en efter fredningsnævnets og Nationalmuseets opfattelse tilfredsstillende måde.

Ved skrivelse af 19. september 1960 meddelte fredningsnævnet, at reableringen var tilendebragt.

Da ejeren ikke har kunnet acceptere overfredningsnævnets i medfør af naturfredningslovens § 2o fremsatte erstatnings-tilbud på 2.000 kr., har sagen været forelagt taksationskommissionen, der har fastsat erstatningen til 7.000 kr.

Da overfredningsnævnet kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne iøvrigt være at stadfæste.

Et kort nr. RIN. 111 visende det fredede område, er vedhæftet nærværende kendelse.

Thi bestemmes:

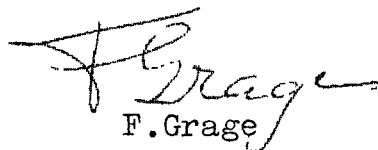
Den af fredningsnævnet for Ringkøbing amt den 2o. maj 1957 afsagte kendelse vedrørende fredning af et areal af matr. nr. 18 a af Sevel vestre sogn søndre hede, Sevel sogn, hvorpå er beliggende 4 gravhøje, stadfæstes med den af det foranstående følgende ændring.

Der tillægges ejeren, gårdejer Peder Jacobsen, Gunderup, en erstatning på 7.000 kr. med renter 5% p.a. fra 1. april 1960 på hvilket tidspunkt højenes retablering var tilendebragt.

Erstatningsudgiften udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af Ringkøbing amtsfond og de i amtsråds kredsen beliggende købstæder i forhold til folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Udskriftens rigtighed

bekræftes

F. Grage

overfredningsnævnets sekretær

FREDNINGSNÆVNET >

Statsministeriet

Jie Centralregi Skret for
naturfredningsregi for
1957

CITERET FULDT UD I
OFN K AF 16/3 1962

Voll^s + reg.28
5-57
K

U d s k r i f t

af

protokollen for fredningsnavnet for Ringkøbing amtsrådskreds.

År 1957 den 20 ^{mai} ~~april~~ blev i sagen:

R.A.F. 19/1956

Fredning af et areal af matr. nr. 18

Vestre sogns søndre hede, Sevel sogn,

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Ved skrivelse af 2. oktober 1956 har Nationalmuseet anmodet fredningsnavnet for Ringkøbing amtsrådskreds om at foretage en besigtigelse af fire oldtidshøje på matr. nr. 18 a Vestre sogns søndre hede, Sevel sogn, hvorefter nogle af højene skulle være udsat for nærgående grusgravning. I den anledning har navnet under 15. november 1956 afholdt en åstedsforretning, hvorefter det konstateredes, at der var gravet grus helt ind til de to sydlige høje. Ejeren, gårdejer Peder Jacobsen, Gunderup, hvorefter det blev pålagt at ophøre med grusgravning til skade for højene, oplyste, at det havde været hans hensigt at fortsætte gravningen efter grus og sten i arealet mellem de fire pågældende høje, og at han ønskede sig tilkendt erstatning, såfremt nævnte areal blev undergivet naturfredning. På navnets foranledning blev den pågældende del af det areal, hvor højene er beliggende, afmærket i marken af landinspektør Kjær, Holstebro, som påtog sig, med henblik på udbetaling